

IROMAG

Odlazni studenti

by IROUNMO

U OVOM BROJU

BASKET

POVELJA KULINA BANA

UNIJA STUDENATA

POKRENI SVOJ POSAO

PETI MEĐUNARODNI

SUSRETI AUTORA NA UNI

ALZHEIMEROVA

BOLEST

UNESCO je 17. novembra 1965. proglašio 8. septembar Međunarodnim danom pismenosti. Ovaj praznik prvi je put obilježen 1967. Njegov je cilj istaći važnost pismenosti za pojedince, zajednice i društva. Svake godine na ovaj dan UNESCO podsjeća međunarodnu zajednicu na status pismenosti i obrazovanje odraslih na globalnom nivou. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana pismenosti UNESCO je sa ostatom svijeta podijelio tamnu istinu da oko 776 miliona odraslih ljudi na svijetu je još uvijek nepismeno, od čega dvije trećine žene, to jest, svaki peti stanovnik na planeti ne raspolaze plemenitim vještinama čitanja i pisanja.

UNIJA STUDENATA - BASKET

By IROUNMO

U organizaciji Unije studenata Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru i Sportske akademije J&A, a uz podršku Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK, organizovan je turnir u basketu. Na košarkaškom terenu u kampusu Univerziteta, koji je nedavno obnovljen od strane Unije studenata i Sportske akademije J&A, u subotu i nedjelju, odigran je turnir u basketu za U-12, U-15, U-18 i seniore.

U kategoriji U-12, prvoplasirana je ekipa Lokomotive, dok je drugo mjesto pripalo ekipi Sportske akademije J&A.

U kategoriji U-15, prvoplasirana je ekipa Lokomotive, dok je drugo mjesto pripalo ekipi Sportske akademije J&A

U kategoriji U-18, prvoplasirana je ekipa Konjica, dok je drugo mjesto pripalo ekipi Bošnjak.

U kategoriji seniora, prvoplasirana je ekipa Konjic, dok je drugo mjesto pripalo ekipi Sportske akademije J&A.

U kategoriji juniora, pobjednik šutanja trice je Nedim Zlomužica.

U kategoriji seniora, pobjednik šutanja trice je Bakir Pilav.

POVELJA KULINA BANA

By IROUNMO

Povelja Kulina bana je prvi poznati dokument pisan na bosanskom jeziku. Također je i dokaz da je Bosna već u 12. stoljeću imala uređenu državu i instituciju suverenog vladara.

Povelja prvog bosanskog bana Kulina je napisana 29. augusta 1189. godine na starobosanskom narodnom jeziku i bosanskim pismom bosančicom. Ovaj dokument je jedan od najstarijih dosad pronađenih očuvanih dokumenata o bosanskoj državnosti i jedan od najstarijih državnih dokumenta svih južnoslavenskih naroda i država.

Vrijednost povelje za bosansku srednjovjekovnu historiju je neopisiva. To je prvi poznati dokument izdan od strane jednog bosanskog vladara - vladaru druge države.

Ona je dokaz historije bosanske državnosti i historije bosanskog jezika - ona je rodni list bosanske državnosti. Povelja svjedoči da je Bosna već u 12. vijeku imala uređenu državu i instituciju suverenog vladara, mada se dokazi o bosanskoj državi mogu naći i u 10. vijeku.

Povelju Kulina bana su mnogi prikazivali kao spomenik vlastite nacionalno-jezičke historije, mada na njenom početku jasno stoji "(banъ) bosњaski". Povelja je dokaz da je Bosna već tada imala prijateljske odnose s Dubrovnikom, koji su održavni i iduća dva vijeka.

Povelja je dokaz da Bosna nije bila zatvorena država i da je održavala veze s drugim državama kao i da na banovom dvoru postojala pisarska kancelarija što ujedno dokazuje i dugu tradiciju pismenosti na bosanskom tlu jer se kultura jednog naroda veže upravo za početke njegove pismenosti.

Povelja Kulina bana očuvana je u tri primjerka u Dubrovniku, gdje se i danas nalaze dva primjerka. Treći primjerak je ukraden u 19. vijeku i danas se nalazi u posjedu Ruske akademije nauka i umjetnosti u Sankt Peterburgu u Rusiji i ovaj primjerak povelje, mnogi smatraju originalom.

BiH je od Rusije tražila da se povelja vrati ali je Rusija je odbila zahtjev. Kao razlog su naveli da Povelja Kulina bana, kao drugi dokument Slavena po starosti, jednako pripada i njihovoj historiji.

UNIJA STUDENATA

By IROUNMO

Na prijedlog Unije studenata Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Senat je donio Odluku o produženju trajanja Odluke o dopuni Odluke o izmjeni i dopuni člana 26. Pravila studiranja na 1.ciklusu studija na Univerzitetu "Džemal Bijedić" u Mostaru.

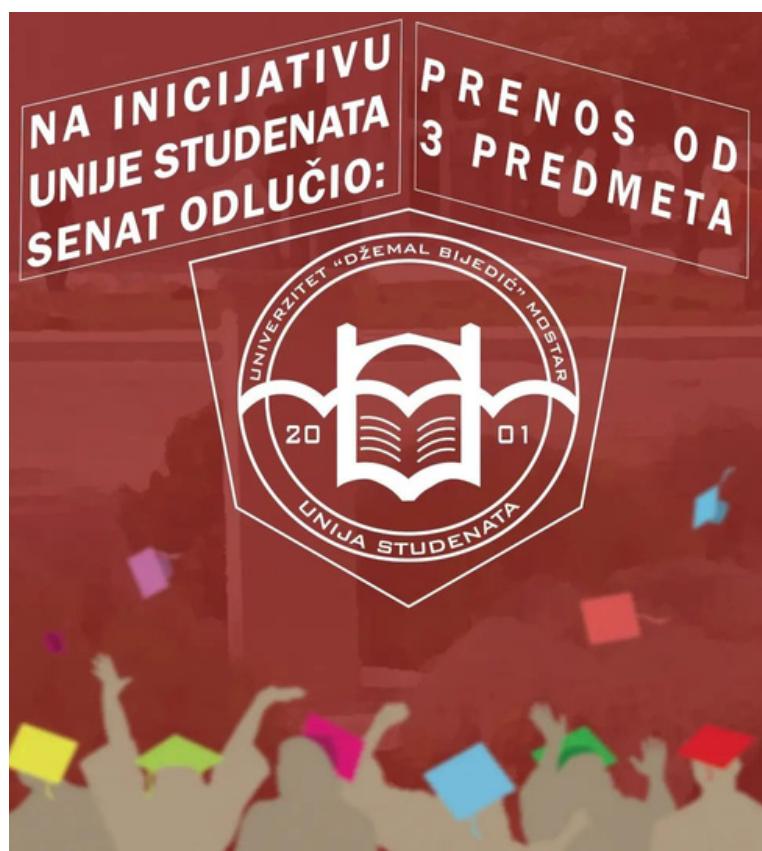
Dakle, na inicijativu Unije studenata, Senat je produžio Odluku o prenosu 3 predmeta, koja je donesena 26.8.2021.godine.

Prema ovoj odluci, u narednu godinu studija, moguće je prenijeti 3 nepoložena predmeta iz prethodnih godina studija.

Podsjetimo, Senat Univerziteta čine rektor, prorektori, dekani i 3 predstavnika studenata (sa pravom glasa).

Naime, Unija studenata je u prethodnom periodu zaprimila veliki broj pitanja i sugestija o prenosu predmeta na sljedeću godinu studija, te o samom načinu organizacije nastave, pa smo shodno tome i djelovali.

Svim studentima želimo mnogo sreće u narednoj akademskoj godini!

POKRENI SVOJ POSAO

By IROUNMO

Udruženje LiNK Mostar i Grad Mostar pozivaju sve zainteresirane koji žele pokrenuti vlastiti posao da se prijave za učešće na obukama „POKRENI SVOJ POSAO“. Obuke se organizuju u okviru projekta „LINK4StartUps“ koji se provodi u okviru programa „EU4BusinessRecovery - COVID-19 Investment Response“ koji finansiraju Evropska unija i Savezna Republika Njemačka, a provodi UNDP u partnerstvu sa GIZ i Međunarodnom organizacijom rada (MOR).

Projekat „LiNK4StartUps“, kojeg u partnerstvu implementiraju Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK, Grad Mostar, Grad Konjic, Općina Prozor - Rama, Služba za zapošljavanje HNK/Ž, Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar - Ekonomski fakultet, RadIN d.o.o. Mostar i Eurosjaj d.o.o. Konjic će raditi na uvezivanju, jačanju i uspostavi tri lokalna partnerstva za zapošljavanje u Hercegovini, koja će raditi na unapređenju održivosti start-up biznisa koje vode ranjive skupine sa tržista rada, na području Grada Mostar, Grada Konjica i Općine Prozor Rama.

Obuke će biti realizovana u periodu oktobar – novembar 2022. godine. Planirani početak prvog ciklusa obuka je 20.10.2022.

Uslov za dobijanje podrške pri pokretanju i vođenju posla je redovno prisustvo i aktivno učešće na obukama.

Zainteresirani kandidati treba da popune online prijavni obrazac. Rok za podnošenje prijava je 13.10.2022. Nepotpune i neblagovremene prijave neće biti uzete u razmatranje.

JAVNI POZIV

„Pokreni svoj posao“

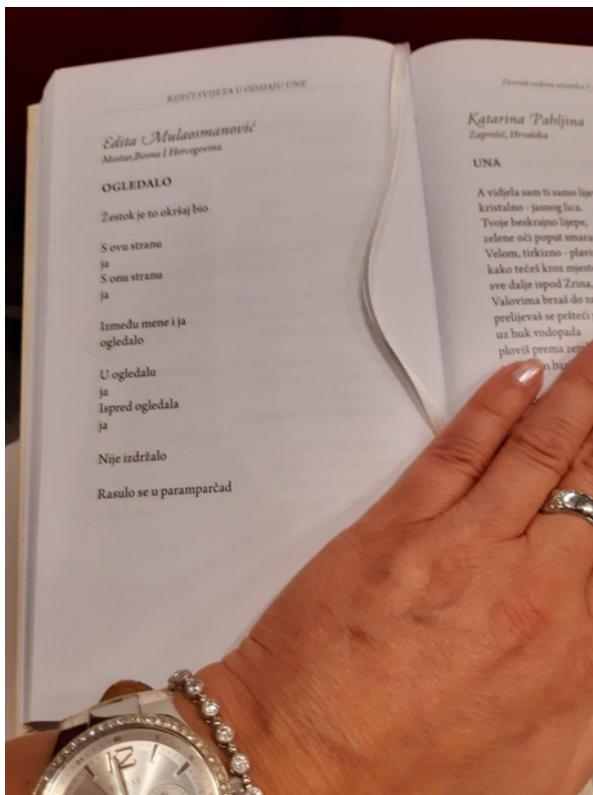

PETI MEĐUNARODNI SUSRETI AUTORA NA UNI

By IROUNMO

Edita Mulaosmanović, rukovoditeljica Univerzitetske biblioteke, učestvovala je na Petim međunarodnim susretima autora na Uni održanih u Bihaću od 26. do 28. augusta 2022. godine.

Na konkursu koji je Udruženje Riječi sa Une raspisalo u mjesecu aprilu, njena pjesma Ogledalo uvrštena je u zbornik Riječi svijeta u odsjaju Une, koji je promoviran na ovim književnim susretima.

ČAROBNA KRAJINA

JU „Centar za kulturu i turizam“ Cazin je u mjesecu junu objavio literarni konkurs Čarobna Krajina na koji se prijavilo 115 autora. Stručni žiri u sastavu: prof. dr. Nedžad Ibahimović, dr. humanističkih nauka Melida Travančić i prof. Tanja Stupar-Trifunović, odabralo je 30 najboljih pjesama, čija je izložba upriličena 26. 8. 2022. godine na Starom gradu Ostrožac. U 30 najboljih pjesama izabrana je i pjesma Susret, autorice Edite Mulaosmanović.

ALZHEIMEROVA BOLEST

By IROUNMO

Alzheimerova bolest je teška, neizlječiva, bolest mozga, koja može uzrokovati smrt. Svojim napredovanjem dovodi do demencije, gubitka pamćenja, poremećaja mišljenja, te promjena u ponašanju i osobnosti bolesnika.

Napada kratkotrajno pamćenje i uništava neurone i veze u moždanoj kori što dovodi do značajnog gubitka moždane mase. Bolest je prvi opisao psihijatar Aloysius (Alois) Alzheimer 1906. godine, po kojem je bolest i dobila ime, a prva osoba koja je obolia od bolesti je žena Auguste Deter, koja je umrla 1906. u 56. godini, koja je oko sedam godina prije smrti diagnosticirana sa Alzheimerovom bolesti.

Progresija Alchajmerove bolesti podijeljena je u **tri stepena**:

Rano : osoba može i dalje obavljati svakodnevne obaveze, ali mogu imati problema sa pamćenjem riječi, imena ili novih informacija, mogu imati poteškoća s planiranjem i organizacijskim zadacima.

Srednje : period kada se dešavaju najveće promjene u pomašanju, zaboravljuju se sjećanja na događaje, važne informacije, promjena raspoloženja, ...

Kasno : zahtijevaju njegu, demencija je napredovala do tačke u kojoj imaju ozbiljnih poteškoća u komunikaciji i interakciji sa okolinom, sposobnost hodanja, sjedenja, pa čak i gutanja na kraju opada.

Zanimljivosti

Žene češće obolijevaju od Alchajmerove bolesti od muškaraca

Više od polovine svih osoba sa Alchajmerom ne zna da ga ima

Alzheimerova bolest ne utječa uvijek na emocionalna osjećanja

Odgoj može smanjiti vašu vjerovatnoću da dobijete Alzhajmerove bolesti

Alzhajmerova bolest utiče na strukturu mozga

Simptomi bolesti mogu se razviti kod ljudi mlađih od 30 godina

Ćumur – drveni ugaljfakat –
Učkur – uzica, tanak pojas od
platna,
Vakat – vrijeme

Hamal – nosač
Dunjaluk – svijet
Zahmet – trud, muka, naporan posao

I R O M A G

/iro.unmo

@iro.unmo

/iro.unmo

IROMAG TEAM
MIRSADA BEHRAM
LEJLA ŠKALJIĆ
LEJLA REPEŠA
HUSEIN MARIĆ

